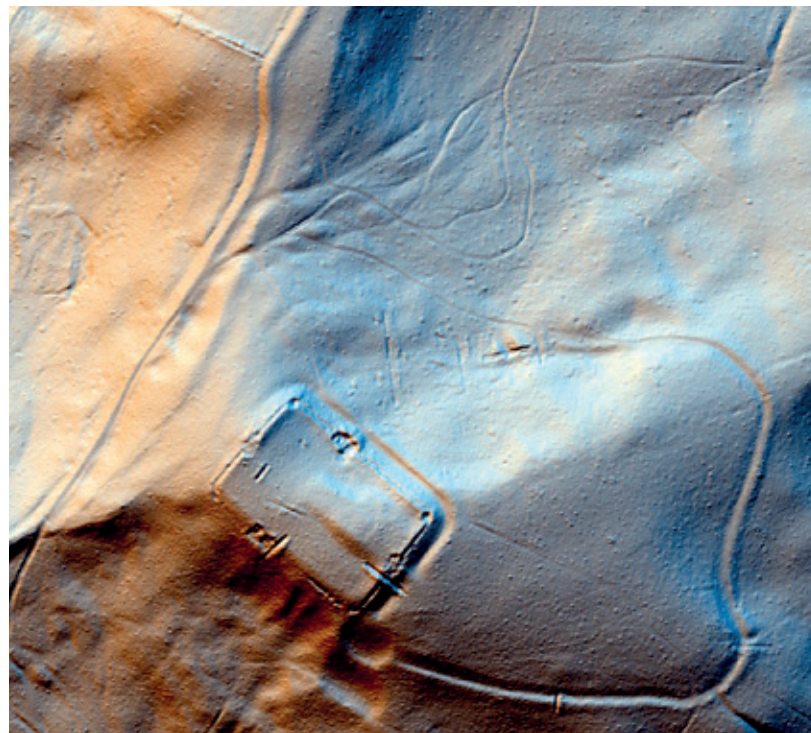

✓ CUPRINS

03

Introducere
Felix Marcu

04

Între Imperiu și Lume Barbară: Porolissum în lumina cercetărilor recente
Coriolan Horațiu Opreanu

11

Castrul legiunii V Macedonica de la Potaissa (Turda)
Sorin Nemeti

16

Castrul auxiliar de la Brusturi/Romita, jud. Sălaj – reluarea cercetărilor arheologice
George Cupcea, Felix Marcu, Ioniță Petiș, Bajusz Mátyás, Dan Deac, Horațiu Cocîș, Markus Zimmermann

21

Turnul de supraveghere roman de la Mirșid-Făjiște [comuna Mirșid, jud. Sălaj]
Horațiu Cocîș

25

Castrul roman și așezarea civilă de la Pojejena
Călin Timoc

28

PANTHEON 3D – o inițiativă în documentarea și valorificarea prin digitizare a patrimoniului cultural din România
Anca Timofan, Călin Șuteu, Radu Ion Ota, George Bounegru, Radu Ciobanu, Ilie Lascu, Cătălin Pavel, Dan Anghel, Daniela Burnete, Adina Goșa

34

HALMYRIS – O așezare pe frontiera Imperiului roman de la gurile Dunării
Mihail Zahariade

INTRODUCERE

Dragi cititori, în cel de-al patrulea număr al revistei semestriale dedicate Frontierelor Imperiului Roman din România veți afla noutăți privind câteva fortificații din extremitățile sud-vestice și nord-vestice ale granițelor Daciei, dar și despre o altă fortificație spectaculoasă situată la capătul de Est al limes-ului dunărean. La final, suntem informați cu privire la ultimele tehnici de digitizare a bunurilor de patrimoniu, descoperite în cel mai important sit care aparține graniței de vest a Daciei.

În afară de aceste noutăți, derularea Programului Național Limes a decurs normal, cu cartarea și delimitarea siturilor ce vor face parte din dosarul de nominalizare. Membrii Comisiei Naționale Limes, alături de specialiștii implicați direct în Program, de la cele trei muzee responsabile (Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Muzeul Național de Istorie a României și Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni), au participat la mai multe întâlniri având ca temă de dezbatere monumentele UNESCO. Mai întâi, una dintre aceste întâlniri s-a concretizat într-un Simpozion internațional desfășurat la Cluj-Napoca, organizat de Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, în 23–25.04.2018, „*Frontiers of the Roman Empire Europe. Consultation Meeting*”, la care au participat cu prezentări privind porțiunile de graniță din diferitele țări

europene care derulează Programe similare cu Programul Național Limes, cercetători și reprezentanți ai Germaniei, Angliei, Olandei, Austriei, Ungariei, Slovaciei, Serbiei, Bulgariei și României. A fost una dintre cele mai importante întâlniri pentru viitoarea colaborare privind înscrierea Frontierelor Imperiului Roman în Patrimoniul UNESCO, un efort comun semnificativ, care trebuie finalizat până în 2021.

Au urmat două întâlniri esențiale pentru evoluția Programului, Grupul de la Bratislava, care are responsabilitatea științifică privind Limes-ul la nivel european, a avut o întâlnire importantă la Belgrad, în 01.09.2018, unde reprezentanții țărilor europene și-au prezentat diferitele stadii de realizare a documentațiilor pentru înscrierea în UNESCO. Imediat după aceea, cercetătorii din România și-au diseminat, la rândul lor, rezultatele propriilor cercetări în cadrul Congresului Internațional dedicat Frontierelor Imperiului Roman desfășurat la Viminacium-Kostolac [Serbia].

Pe Lista Indicativă Națională sunt propuse, din acest an, la sugestia membrilor ICOMOS-UNESCO și a Grupului de la Bratislava, două entități: *limes*-ul dacic și *limes*-ul dunărean. Pentru justificarea acestei divizări există argumente de natură istorică, dar și procedurale. Fortificațiile care au aparținut graniței dunărene sunt, în general, diferite de cele din Dacia, pentru simplu motiv că au fost suprapuse de alte fortificații, mai târzii, și, mai mult, au aparținut în majoritate provinciei romane de la sud și est de Dunăre, Moesia Inferior, respectiv Scythia. În plus, tocmai pentru că sunt strâns legate de restul fortificațiilor de pe Dunăre, dosarul realizat pentru înscrierea în Patrimoniul UNESCO este unul transnațional realizat împreună cu Croația, Serbia și Bulgaria, spre deosebire de cel „dacic”, care este unul național.

Dedicăm, și noi, acest număr, Centenarului,

fiind convinși că modul cel mai potrivit de a ne cinsti trecutul îl reprezintă tocmai respectarea monumentelor arheologice și istorice, fără de care discursurile istorice sunt scoase din context, iar „*Genii loci*” nu pot proteja spiritele acelor locuri, pline de dramatism cândva. Cu atât mai puțin pot să o facă instituțiile abilitate. Ce ar fi Marea Unire fără Alba-Iulia și Sala Unirii? Am ajunge să construim, așa cum sunt ridicate multe „Monumente de For Public”, troițe sau alte construcții, la întâmplare, fără nici o legătură cu topografia întâmplărilor reale, referindu-ne aici în special la evenimentele din Primul și din cel de-al Doilea Război Mondial. În deplasările noastre, pentru identificarea granițelor Imperiului Roman, am descoperit numeroase astfel de rămășițe, de la cuiburi de mitraliere la construcții defensive elaborate, constatând că acestea nu au fost cercetate sau cartate vreodată.

Felix Marcu

Directorul Muzeului Național de Istorie a Transilvaniei / Președintele Comisiei Limes România

Sursă imagini: Pinterest

EDITORI:

Felix Marcu / George Cupcea

Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca